

בבית המשפט העליון

רע"א 9759/16

לפני: כבוד השופטת א' חיות

המבקשים: 1. מג'די אבו מור
2. מאג'ד אבו מור
3. חאלד אבו מור
4. האחים מור ביטחון 10 (2008) בע"מ

נגד

המשיבות: 1. רשות המיסים
2. היחידה הארצית לשומה וביקורת פשיעה
חמורה

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז
מיום 25.10.2016 בתיק עמ 011201-02-15 שניתנה על ידי
כב' השופט א' סטולר

בשם המבקשים: עו"ד יואב ציוני

בשם המשיבות: עו"ד טליה נעים

החלטה

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט א'
סטולר) מיום 25.10.2016 אשר קבע כי ממצאי פסק דין שניתן בהליך פלילי נגד
המבקשים יהיו קבילים בערעורים שהגישו על שומות מס.

1. המבקשים הורשעו על פי הודאתם בעובדות כתב האישום המתוקן בשורה של
עבירות על פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] ועל חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975.
בתמצית, המבקש 1 היה הבעלים והמנהל של חברת האחים מור בטחון אזרחי בע"מ
(להלן: החברה) אשר עסקה במתן שירותי שמירה למאות אתרים ברחבי הארץ, למרות
שלא היה בידיה רישיון לעסוק בתחום זה. החברה פעלה במבנה היררכי בשלוש רמות
– מנהלי החברה, מנהלי אזור גאוגרפי (ראיסים) ופעילי שטח עצמאיים. המבקשים
איתרו מפיצים שונים של חשבונות פיקטיביות שבאמצעותן הפכו מרבית הכנסות

החברה לכסף מזומן אשר חולק מדי חודש לראיסים ולפעילי השטח. במעשיהם התחמקו המבקשים מתשלום מס ערך מוסף בסך של למעלה מ-8 מליון ש"ח. בנוסף פעלו המבקשים בצוותא עם מפיצי החשבונות הפיקטיביות בכך שמסרו באמצעות עובדיהם את הפרטים הכוזבים המפיצים לצורך הפקת החשבונות. כמו כן כללו המבקשים במרמה בספריהם את החשבונות הפיקטיביות כתשומות לצורך קיזוז מע"מ, "ניפחו" את הוצאותיה של החברה על ידי הכללת הוצאותיהם של הראיסים שלא ניהלו ספרים כחוק וכן התחמקו מתשלום מס הכנסה ביחס לרווחים אישיים ששללו לכיסם. בנוסף הורשעו המבקשים בעבירות נוספות שאינן מעניינה של בקשה זו. ביום 9.7.2014 דחה בית המשפט המחוזי את בקשת המבקשים לחזור בהם מהודאתם, וביום 12.11.2014 גזר עליהם עונשי מאסר מוסכמים לאחר שהצדדים הצהירו כי הם מאשרים את הסדר הטיעון שהוגש מטעמם ומסרו כי מחדלי המס לא הוסרו. לאחר שהחליפו את בא-כוחם הגישו המבקשים ערעור על גזר הדין אשר התמקד בטענה כי נקודת המוצא של ההסכמה שהוצגה לפני בית המשפט המחוזי לפיה המחדלים לא הוסרו בטעות יסודה. ערעור זה נדחה ביום 15.7.2015 (ע"פ 8810/14) (להלן: הערעור הפלילי) ובמקביל, הוצאו למבקשים שומות מס הכנסה שעליהן ערערו בהליך נושא הבקשה דנן (להלן: הערעורים).

2. ביום 15.10.2015 ביקשו המשיבות לקבוע כי ממצאיו ומסקנותיו של פסק הדין הפלילי המרשיע את המבקשים יהיו קבילים בערעורים בהתאם לסעיף 42א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות או הפקודה) וכי הדיון בערעורים יוגבל לנושאים שלא הוכרעו בהליך הפלילי. המבקשים התנגדו לבקשה וביקשו להתיר להם להביא ראיות לסתור את הודאתם בהליך הפלילי. המבקשים הוסיפו וטענו כי נשותיהם חייבות בהליך האזרחי ביחד ולחוד עמם, ובהינתן העובדה שלא ניתן להן יומן בהליך הפלילי, יש לצרפן להליך האזרחי. המבקשים הוסיפו וטענו בהקשר זה כי מכל מקום סעיף 42א לפקודה לא חל על בעל דין בהליך אזרחי שלא היה צד להליך הפלילי. כמו כן טענו המבקשים כי אין להחיל בעניינם את סעיף 42א לפקודה שכן מדובר בפסק דין מרשיע על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון להבדיל מהכרעת דין לאחר שמיעת ראיות.

3. ביום 25.10.2016 קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת המשיבות וקבע כי טענות דומות בעניין הסדר הטיעון נדחו בערעור הפלילי מהטעם שהמבקשים ובא כוחם היו ערים במועד הרלוונטי להוראות הסדר הטיעון לרבות בסוגיית הסרת המחדלים. עובדה זו, בשילוב השיקול של סופיות הדיון הוליכו את בית המשפט המחוזי אל המסקנה כי יש לדחות את טענת המבקשים גם בענייננו. בית המשפט הוסיף

כי לא השתכנע שהמקרה דנן הוא אחד מאותם מקרים חריגים בהם יש לאפשר לאדם שהורשע בדין להביא ראיות לסתור את פסק הדין בהליך הפלילי, וזאת בהינתן העובדה כי לא נגרם למבקשים עיוות דין, זכויותיהם לא קופחו והם אף לא מעלים טענות בנוגע לטיב ייצוגם על ידי בא-כוחם בערכאה הדיונית. עוד נקבע כי סעיף 42א לפקודה חל גם על חליפו של המורשע, ועל כן אין טעם לדון בבקשת המבקשים לצרף את נשותיהם לערעור. לבסוף דחה בית המשפט את טענת המבקשים כי סעיף 42א לפקודת הראיות לא חל במקרה של הודאת נאשם במסגרת הסדר טיעון. מטעמים אלו כולם קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת המשיבות לקבל את הכרעת הדין בהליך הפלילי נגד המבקשים כראיה בערעורים מכוח סעיף 42א לפקודה.

4. מכאן הבקשה דנן בה שבים המבקשים וטוענים כי נפל פגם בהודאתם בהליך הפלילי וכי החלטת בית המשפט המחוזי מקפחת את הזכויות הדיוניות והקנייניות של נשותיהם. עוד נטען כי אין מקום להחיל את סעיף 42א לפקודה במקרה של הודאה במסגרת הסדר טיעון. לחלופין טוענים המבקשים כי יש להתיר להם להביא ראיות לסתור את הכרעת הדין בעניינם על מנת למנוע "עיוות דין חמור".

המשיבות סומכות ידיהן על החלטתו של בית המשפט המחוזי ומוסיפות כי מעולם לא טענו ששנות המבקשים היו מעורבות בפעילות הפלילית והטענות כלפיהן נוגעות לשלב של גביית המס ומימוש הנכסים, וזאת להבדיל משלב החיוב במס שבו מתמקדים הערעורים.

5. לאחר שעיינתי בהחלטת בית המשפט המחוזי, בבקשה ובתגובה לה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

סעיף 42א(א) לפקודה העומד במוקד הבקשה דנן קובע כדלקמן:

42א. (א) הממצאים והמסקנות של פסק דין חלוט במשפט פלילי, המרשיע את הנאשם, יהיו קבילים במשפט אזרחי כראיה לכאורה לאמור בהם אם המורשע או חליפו או מי שאחריותו נובעת מאחריות המורשע, ובכלל זה מי שחב בחובו הפסוק, הוא בעל דין במשפט האזרחי.

סעיף 42ג לפקודת הראיות מגדיר באילו מקרים תינתן אפשרות לבעל הדין להביא ראיות לסתירת פסק הדין הפלילי:

42ג. הוגשה ראייה כאמור בסעיף 42א, לא יהיה המורשע או חליפו או מי שחב בחובו הפסוק רשאי להביא ראייה לסתור, או ראייה שכבר נשמעה או הוגשה במשפט הפלילי, אלא ברשות בית המשפט, מטעמים שיירשמו וכדי למנוע עיוות דין.

מצוות המחוקק היא, אפוא, כי אין לקבל מידו של מורשע, חליפו או מי שחב בחובו הפסוק ראיות לסתור את הממצאים והמסקנות שנקבעו נגדו בפסק דין חלוט במשפט פלילי, אלא מטעמים שיירשמו וכדי למנוע עיוות דין. הפסיקה פירשה את החריג הקבוע בסעיף 42ג לפקודה בצמצום, ונקבע כי מתן רשות להביא ראיות לסתור את ממצאי פסק הדין החלוט במשפט הפלילי תינתן למשל כאשר השתכנע בית המשפט שעלולה להיגרם "תוצאה בלתי צודקת בעליל" או כזו ה"מקפחת קיפוח קשה את הנתבע בהגנתו" (ראו: רע"א 1518/15 חלף נ' המוסד לביטוח לאומי, פסקה 4 (8.3.2015) והאסמכתאות שם; גבריאל הלוי תורת דיני הראיות כרך ג 790 (התשע"ג, 2013)). בית המשפט המחוזי קבע כי המקרה דנן אינו נכלל בגדר המקרים החריגים שבהם יש להתיר הבאת ראיות לסתור כאמור, ואיני רואה מקום להתערב בהחלטתו. כפי שציין בית המשפט המחוזי, טענות המבקשים כלפי פגם שנפל לכאורה בהודאתם ובהסדר הטיעון נדחו בבית המשפט המחוזי ובבית משפט זה (וראו גם החלטה מיום 15.7.2015 בע"פ 8810/14 הנזכר) ואין בפיהם טעם מבוסס המצדיק לדון פעם נוספת בטענותיהם בהקשר זה. כמו כן, לצורך תחולתו של סעיף 42א לפקודה, אין משמעות לעובדה שהרשעת המבקשים מבוססת על הודאה בעובדות כתב האישום במסגרת הסדר טיעון ולא על שמיעת ראיות (ע"א 71/85 אריה חברה לביטוח בע"מ נ' בוחבוט, פ"ד מא(4) 327, 332-333 (1987)). הטענות בדבר זכויותיהן של נשות המבקשים מתמקדות, כטענת המשיבות, בשלב מימוש הנכסים ואינן נוגעות לעצם החבות במס. על כן אין הן רלוונטיות לערעורים.

מטעמים אלו כולם, הבקשה נדחת.

המבקשים יישאו בהוצאות המשיבות ובשכר טרחת עורך דין בבקשה בסך של

7000 ש"ח.

ניתנה היום, י"א בניסן התשע"ז (7.4.2017).

